

Жасанды интеллект (ЖИ) өмірімізде көптеген салаларда қолданылып, күннен-күнге қарқынды дамуы белгілі. Жасанды интеллект негізіндегі технологиялар білім берудің де жұмыс істеу тәсілін өзгертті. ЖИ деректерді іздейді, ұйымдастыра алады, идеялар мен жаңа мазмұнды жасай алады. Бұл білім беру саласында жасанды интеллектті қолданудың жоғары өзектілігін көрсетеді. Ал, енді, оқушылар мен мұғалімдердің жасанды интеллектті қалай пайдалана алатынын айтайық.

Білім берудегі жасанды интеллекттің рөлі

ЖИ-дің сабақтарға дайындық жасауындағы рөлі.

Әрбір қызықты, пайдалы, жалықтырмайтын сабақтың артында күрделі дайындық жұмыстары жатқандығы белгілі. Мұғалім сабақ жоспарын жасауда, оқу материалын қызықты етіп ұсыну идеяларын іздеу, оқыту әдіс-тәсілдерін және технологияларын таңдау, оқушылардың деңгейіне бейімделген жаттығулар құрастыру, қосымша материалдарды, фотосуреттер, иллюстрациялар, және бейнелерді іздеуге көп уақытын бөледі. Міне, осы міндеттердің кейбірін жасанды интеллектпен орындауға болады.

Мысалы, математика мұғалімі геометриялық прогрессия туралы сабаққа дайындалып жатыр делік. Тақырыпты тек теориялық түрде түсіндірмеу үшін мұғалім материалды практикалық қолдану мысалдарымен толықтырғысы келеді. Қиялыңызды интернеттен іздеудің қажеті жоқ. Сізге тек ЖИ-ге сұрау жазу керек, мысалы, «геометриялық прогрессиялар өмірде қайда қолданылады». ЖИ бірнеше секунд ішінде шектеусіз опцияларды жасайды, олардың ішінен өзектілігі жоғары мысалдарды таңдауға болады.

ЖИ-дің білім берудегі оқушыларды бақылау әрекеті туралы айтайық. ЖИ сыныптағы тәртіпті сақтауға, оқушылардың оқуға деген қызығушылығын сақтауға және емтихандардың әділ өтуіне көмектеседі. Мысалы, бірыңғай мемлекеттік емтихан кезінде жасанды интеллект көптеген аймақтағы аудиторияны басқарады. ЖИ оқушылардың қимылдарын, мимикаларын және көзқарастарын талдап, күдікті мінез-құлықты анықтайды да, әрекеттерін тоқтатуға мүмкіндік береді.

ЖИ технологияларын қолданудың тағы бір саласы – студенттердің үлгерімін болжау. ЖИ оқу процесі кезінде тапсырмаларды орындау нәтижелерін талдайды, соның негізінде оқудан шығару қаупін

есептейді. Мұндай талдау мұғалімдерге проблемалық оқушыларға дер кезінде назар аударуға, оқу бағдарламасын бейімдеуге және қиындықтар туындаған тақырыптарды игеруге көмектеседі.

ЖИ арқылы оқушылар өз бетінше оқи алады. Мысалы, егер оқушы сабақта тақырыпты дұрыс түсінбей, оқулықта ақпарат жеткіліксіз болса, ол ЖИ-ге жүгіне алады. Виртуалды көмекші қарапайым сөздермен түсініктеме жазып, мысалдар арқылы теорияны түсіндіреді.

Сонымен қатар ЖИ үлкен көлемдегі деректерді өңдеуге және жалпылауға қабілетті. Бұл мүмкіндік ақпаратты сүзгілеу және зерттеу жұмысын жеделдету үшін қолданылады.

Мысалы: студент курстық жұмысы үшін ғылыми мақалаларды таңдайды. Ол ондаған мәтіндерді оқып, әр материалдың өзектілігін бағалауы керек. Бұл көп уақыт алады. ЖИ технологияларын пайдалану кезінде жұмыс уақыты бірнеше есе қысқарады: ЖИ-де қорытындылау функциясы бар: ол мәтіннің негізгі идеясын анықтап, оны қысқа үзінді түрінде ұсынады.

Жасанды интеллект сонымен қатар өздігінен оқудың мынадай мәселесін шешеді: ағылшын тілінде мәтін жазып, оны ЖИ қызметіне кемшіліктерді табу туралы өтінішпен жіберуге болады. ЖИ қателерді көрсетеді және оны қалай дұрыс жасау керектігін түсіндіреді.

Сөз соңы, білім берудегі мұғалімнің уақытын үнемдеу, басқаруды автоматтандыру, талдау жұмыстарын жүргізуді ЖИ артықшылықтары деп, ал мұғалім мен оқушы арасындағы тікелей байланыстың болмауын ЖИ кемшілігі деп айтуға болады.

Айсұлу БАТЫРХАНҚЫЗЫ,

М.Әуезов атындағы жалпы орта мектеп гимназиясының информатика пәні мұғалімі.
Арыс қаласы.